מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את חג הסיגד – מקורו, תאריכו והקהילה שחוגגת אותו
- לדעת לתאר בסדר נכון מה קורה ביום החג
- להכיר מילים חשובות בשפת געז ובמסורת הקהילה
- לחבר בין החג לרעיונות של זיכרון, מסורת ושייכות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • מהו חג הסיגד – שאלות פתיחה

1. א – השתחוות וסגידה
2. א – 50 יום
3. א – ביתא ישראל – יהודי אתיופיה
4. א – אורית

חלק ב' – פרק 1 • מהו חג הסיגד – השלמת משפטים

1. ביתא ישראל
2. חשוון
3. הר
4. סיני

חלק ג' – פרק 1 • מהו חג הסיגד – הבנה והסבר

1. במשך דורות התפללו בני הקהילה לשוב לירושלים, גם כשחיו רחוק ממנה
2. כדי להתפלל יחד, לשמוע את האורית ולבקש לשוב לירושלים, כמו במעמד הר סיני
3. ההר מזכיר את מעמד הר סיני, שבו קיבל העם את התורה יחד

חלק ד' – פרק 2 • סדר היום בהר – מה קורה ביום החג

1. נכון – כך מתחיל היום - קימה מוקדמת, טבילה ולבוש נקי ולבן.
2. נכון – בני הקהילה עולים בתהלוכה חגיגית עם מטריות מפוארות.
3. לא נכון – על ההר צמים ומתפללים, והסעודה מתקיימת רק אחרי הירידה.
4. נכון – הקסים מוציאים את האורית ומובילים את הקריאה והתפילה.
5. נכון – סוף היום הוא חגיגה: שבירת הצום, שירה וריקוד.

חלק ה' – פרק 2 • סדר היום בהר – התאמת שלב לפעולה

1 – ג (טובלים במים ולובשים בגדים לבנים ונקיים)
2 – א (עולים בתהלוכה מתחת למטריות צבעוניות)
3 – ד (צמים, קוראים מהאורית ומתפללים לשוב לירושלים)
4 – ה (מוציאים את ספר האורית ומובילים את התפילה)
5 – ב (יורדים מההר, שוברים את הצום בסעודה ורוקדים)

חלק ו' – פרק 2 • סדר היום בהר – סדרו את מהלך היום

1. משכימים קום, טובלים במים ולובשים בגדים לבנים ונקיים
2. עולים בתהלוכה אל ראש ההר, מתחת למטריות צבעוניות
3. מתאספים, והקסים מוציאים את ספר האורית
4. יורדים מההר, שוברים את הצום בסעודה, שרים ורוקדים

חלק ז' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – מה זוכרים?

1. נכון – הקהילה שמרה על האורית, הצומות והחגים בכפרים שבצפון אתיופיה.
2. לא נכון – רבים הלכו ברגל למחנות פליטים בסודן.
3. נכון – במבצע שלמה הגיעו כ-14,310 עולים בתוך 36 שעות.
4. לא נכון – חוק הסיגד נחקק בשנת 2008, הרבה אחרי קום המדינה.

חלק ח' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – השלמת מילים

1. ירושלים
2. סודן
3. שלמה
4. מדינה

חלק ט' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – סדר המסע וכתיבה

1. חיים בכפרים באתיופיה ושמירה על המסורת והאורית
2. מסע ארוך ברגל למחנות פליטים בסודן
3. מבצע משה - עלייה חשאית ארצה מסודן
4. מבצע שלמה - עלייה גדולה בטיסות מאתיופיה
5. חיים בישראל וחגיגת הסיגד בירושלים

חלק י' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – כתיבה קצרה

1. תשובה אישית המתייחסת לקשיים כמו המסע ברגל, הפרידה מהבית, או הציפייה הארוכה לעלייה.

חלק י"א – פרק 4 • מילים חשובות בחג – התאמת מושג לפירוש

1 – ד (מנהיג דתי ורוחני של הקהילה, מוביל את התפילה)
2 – ו (ספר התורה של הקהילה, כתוב בשפת געז)
3 – א (שם הקהילה היהודית באתיופיה, פירושו בית ישראל)
4 – ה (השפה העתיקה של התפילות וכתבי הקודש)
5 – ב (הטיילת בירושלים שבה נערכת היום התפילה המרכזית)
6 – ג (השתחוות או סגידה בשפת געז)

חלק י"ב – פרק 4 • מילים חשובות בחג – בוחרים את התשובה הנכונה

1. א – ספר התורה של הקהילה
2. ב – מנהיג דתי שמוביל את התפילה
3. ג – געז
4. ב – בטיילת ארמון הנציב בירושלים

חלק י"ג – פרק 4 • מילים חשובות בחג – מבינים לעומק

1. לא נכון – סיגד פירושו השתחוות או סגידה
2. נכון – הקס מוביל את התפילה ומוציא את האורית

חלק י"ד – פרק 4 • מילים חשובות בחג – כותבים במילים שלנו

1. כי האורית היא ספר התורה של הקהילה, וקריאה ממנה היא חלק חשוב מהתפילה ומחידוש הברית
2. ביתא ישראל פירושו בית ישראל - כך קראה לעצמה הקהילה היהודית שחייתה באתיופיה

חלק ט"ו – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – זוכרים מהדף

1. נכון – הדף מספר שירושלים הייתה חלום וגעגוע במשך דורות
2. לא נכון – המטריות צבעוניות ומפוארות
3. נכון – כך כתוב במשימה הראשונה בדף
4. נכון – כך כתוב בפעילות מטריית המשאלות

חלק ט"ז – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – מבינים ומתאימים

1. א – מסורת
2. ב – משאלה לחג
3. ג – לכם, למשפחה או לכיתה

חלק י"ז – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – משלימים ומתאימים

1. ירושלים
2. משאלה

חלק י"ח – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – מתאימים מושג לדוגמה

1 – ג (המקום שבו אני גר ומרגיש בטוח)
2 – ד (האנשים הקרובים אליי)
3 – א (מנהג שעובר מדור לדור)
4 – ב (דבר שאני זוכר מהעבר)

חלק י"ט – חזרה מסכמת – בוחנים ידע כללי

1. ב – 50 יום
2. ב – ספר התורה של הקהילה
3. א – הקס
4. ב – בטיילת ארמון הנציב בירושלים
5. ב – שוברים את הצום, שרים ורוקדים
6. ב – סודן
7. ג – 2008
8. ב – השתחוות וסגידה

חלק כ' – חזרה מסכמת – כותבים וחושבים

1. עולים בתהלוכה, צמים, הקסים קוראים מהאורית, ומתפללים לשוב לירושלים.
2. תשובה אישית - כל תשובה סבירה המתארת מסורת או זיכרון משפחתי מתקבלת.
3. אפשר להזכיר: הליכה רגלית ארוכה, תנאי מדבר קשים, חוסר במים ומזון, סכנות בדרך.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה את הגעגוע לירושלים ואת חידוש הברית, לא רק 'חג אתיופי'
- סדר נכון: טבילה ולבוש לבן, תהלוכה עם מטריות, צום ותפילה על ההר, ירידה וסעודה
- זיהוי נכון של לפחות שלוש מהמילים: סיגד, אורית, קס, געז, ביתא ישראל

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה מפגשים קצרים: פרקים 1–2, פרק 3, ופרקים 4–5
- לפני פרק 3 כדאי להראות מפה פשוטה של המסע מאתיופיה דרך סודן לישראל
- לתלמידים מתקשים אפשר לקצר את פרק 3 ולהתמקד רק בשלוש תחנות עיקריות
- מומלץ לסיים כל מפגש בשאלת הערכה עצמית אחת מתוך פרק הסיכום

חוברת תרגול – חג הסיגד

חג הסיגד · אתר לכיתה – יסודי וחט״ב

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהו חג הסיגד
2. פרק 2 – סדר היום בהר
3. פרק 3 – המסע הארוך לירושלים
4. פרק 4 – מילים חשובות בחג
5. פרק 5 – שייכות, זיכרון ומשאלות

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – חג הסיגד

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת לומדים על חג הסיגד. עוברים פרק אחרי פרק. בכל פרק עונים על שאלות.

📖 מילון קטן:

סיגד	מילה בשפת געז שפירושה השתחוות או תפילה
ביתא ישראל	שם הקהילה היהודית שבאה מאתיופיה
אורית	ספר התורה של הקהילה, כתוב בשפת געז
קס	מנהיג דתי של הקהילה, מוביל את התפילה
געז	השפה העתיקה של התפילות של הקהילה
כ"ט בחשוון	התאריך העברי של חג הסיגד
ארמון הנציב	מקום בירושלים שבו נערכת היום תפילת הסיגד
מבצע משה	מבצע חשאי שבו עלו יהודי אתיופיה לישראל דרך סודן
מבצע שלמה	מבצע גדול שבו הגיעו אלפי עולים לישראל בטיסות תוך יממה וחצי
מטרייה	חפץ צבעוני שנושאים בתהלוכה אל ההר ביום החג

1 חלק א' – פרק 1 • מהו חג הסיגד – שאלות פתיחה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של המילה סיגד?

א) השתחוות וסגידה ב) שמחה גדולה ג) ארוחה חגיגית ד) מסע ארוך

2. מתי חל חג הסיגד ביחס ליום הכיפורים?

א) 50 יום ב) יום אחד ג) שבוע ד) חודש

3. מי חוגג את חג הסיגד?

א) ביתא ישראל – יהודי אתיופיה ב) יהודי תימן ג) יהודי מרוקו ד) יהודי פולין

4. מה שם ספר הקודש של הקהילה?

א) אורית ב) משנה ג) תלמוד ד) סידור

2 חלק ב' – פרק 1 • מהו חג הסיגד – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. חג הסיגד הוא חג של קהילת _____ – יהודי אתיופיה.

2. התאריך של חג הסיגד הוא כ"ט ב _____ .

3. בעבר עלו בני הקהילה אל _____ גבוה כדי להתפלל ולצום.

4. ההר בחג הסיגד הוא זכר למעמד הר _____ .

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מהו חג הסיגד – הבנה והסבר

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד על הגעגוע של קהילת ביתא ישראל לירושלים.

2. הסבירו במילים שלכם למה בני הקהילה עלו להר בחג הסיגד.

3. מה מבטא ההר בחג הסיגד? קשרו את התשובה למעמד הר סיני.

4 חלק ד׳ – פרק 2 • סדר היום בהר – מה קורה ביום החג

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביום הסיגד משכימים קום וטובלים במים לפני שלובשים בגדים לבנים.	☐	☐
2	העלייה להר נעשית בתהלוכה, מתחת למטריות צבעוניות.	☐	☐
3	על ראש ההר אוכלים ארוחה חגיגית לפני התפילה.	☐	☐
4	הקסים מוציאים את ספר האורית כשהקהילה מתאספת בהר.	☐	☐
5	אחרי הירידה מההר שוברים את הצום בסעודה ורוקדים.	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • סדר היום בהר – התאמת שלב לפעולה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בבוקר המוקדם	___	**א.** עולים בתהלוכה מתחת למטריות צבעוניות
2. בדרך להר	___	**ב.** יורדים מההר, שוברים את הצום בסעודה ורוקדים
3. בראש ההר	___	**ג.** טובלים במים ולובשים בגדים לבנים ונקיים
4. הקסים	___	**ד.** צמים, קוראים מהאורית ומתפללים לשוב לירושלים
5. בתום היום	___	**ה.** מוציאים את ספר האורית ומובילים את התפילה

6 חלק ו' – פרק 2 • סדר היום בהר – סדרו את מהלך היום

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	יורדים מההר, שוברים את הצום בסעודה, שרים ורוקדים
☐	מתאספים, והקסים מוציאים את ספר האורית
☐	משכימים קום, טובלים במים ולובשים בגדים לבנים ונקיים
☐	עולים בתהלוכה אל ראש ההר, מתחת למטריות צבעוניות

7 חלק ז' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – מה זוכרים?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	קהילת ביתא ישראל חיה באתיופיה דורות רבים ושמרה על התורה והחגים.	☐	☐
2	בדרך לישראל עברו רבים מבני הקהילה דרך מצרים.	☐	☐
3	מבצע שלמה נמשך שעות בודדות והביא לישראל אלפי עולים.	☐	☐
4	חוק הסיגד נחקק באותה שנה שבה קמה מדינת ישראל.	☐	☐

8 חלק ח' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. קהילת ביתא ישראל התפללה דורות רבים לשוב ל- _____ .

2. בדרכם לישראל הלכו רבים מבני הקהילה ברגל למחנות פליטים ב- _____ .

3. במבצע _____ הגיעו לישראל כ-14,310 עולים בתוך 36 שעות בלבד.

4. חוק מיוחד משנת 2008 קבע שחג הסיגד הוא חג _____ .

9 חלק ט' – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – סדר המסע וכתיבה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מסע ארוך ברגל למחנות פליטים בסודן
☐	חיים בישראל וחגיגת הסיגד בירושלים
☐	מבצע שלמה - עלייה גדולה בטיסות מאתיופיה
☐	מבצע משה - עלייה חשאית ארצה מסודן
☐	חיים בכפרים באתיופיה ושמירה על המסורת והאורית

10 חלק י׳ – פרק 3 • המסע הארוך לירושלים – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו 2-3 משפטים: מה לדעתכם היה הכי קשה במסע של בני הקהילה מאתיופיה לישראל?

_____

_____

_____

11 חלק י״א – פרק 4 • מילים חשובות בחג – התאמת מושג לפירוש

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קס	____	**א.** שם הקהילה היהודית באתיופיה, פירושו בית ישראל
2. אורית	____	**ב.** הטיילת בירושלים שבה נערכת היום התפילה המרכזית
3. ביתא ישראל	____	**ג.** השתחוות או סגידה בשפת געז
4. געז	____	**ד.** מנהיג דתי ורוחני של הקהילה, מוביל את התפילה
5. ארמון הנציב	____	**ה.** השפה העתיקה של התפילות וכתבי הקודש
6. סיגד	____	**ו.** ספר התורה של הקהילה, כתוב בשפת געז

12 חלק י״ב – פרק 4 • מילים חשובות בחג – בוחרים את התשובה הנכונה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה אורית?

(א) ספר התורה של הקהילה (ב) שם ההר שעליו מתפללים (ג) בגד לבן לחג (ד) שיר של החג

2. מה תפקיד הקס?

(א) תייר שמגיע לחג (ב) מנהיג דתי שמוביל את התפילה (ג) שם המטרייה הצבעונית (ד) שם אחר לחג

3. מה שפת האורית?

(א) עברית (ב) אנגלית (ג) געז (ד) ערבית

4. איפה חוגגים את הסיגד היום?

(א) בהר הבית (ב) בטיילת ארמון הנציב בירושלים (ג) בכפר באתיופיה (ד) בסודן

13 חלק י״ג – פרק 4 • מילים חשובות בחג – מבינים לעומק

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה סיגד בשפת געז פירושה שמחה גדולה	☐	☐
2	הקס הוא זה שמוציא את ספר האורית בטקס ההשתחוות	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • מילים חשובות בחג – כותבים במילים שלנו

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה הקסים קוראים מתוך האורית בחג הסיגד

2. כתבו משפט שמסביר מה פירוש השם ביתא ישראל ולמה הקהילה נקראת כך

15 חלק ט"ו – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – זוכרים מהדף

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בני ביתא ישראל שמרו במשך דורות על החלום לשוב לירושלים	☐	☐
2	בחג הסיגד הקסים עולים להר מתחת למטריות לבנות בלבד	☐	☐
3	בדף זהות ושייכות מבקשים לבחור שלוש מילים שמתארות שייכות	☐	☐
4	במטריית המשאלות אפשר לבחור צבע ולהוסיף מדבקות	☐	☐

16 חלק ט"ז – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – מבינים ומתאימים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה קשורה לשייכות?

(א) מסורת (ב) מחשב (ג) מכונית (ד) עיתון

2. מה כותבים על המטרייה?

(א) שיעורי בית (ב) משאלה לחג (ג) רשימת קניות (ד) מספר טלפון

3. למי אפשר לכתוב משאלה במטריית המשאלות?

(א) רק למורה (ב) רק לחברים (ג) לכם, למשפחה או לכיתה (ד) אסור לכתוב משאלה

17 חלק י"ז – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – משלימים ומתאימים

השלימו את המילה החסרה.

1. בני ביתא ישראל שמרו במשך דורות על החלום לשוב ל- _____

2. במטריית המשאלות בוחרים צבע, מוסיפים מדבקות וכותבים _____

18 חלק י"ח – פרק 5 • שייכות, זיכרון ומשאלות – מתאימים מושג לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בית	___	**א.** מנהג שעובר מדור לדור
2. משפחה	___	**ב.** דבר שאני זוכר מהעבר
3. מסורת	___	**ג.** המקום שבו אני גר ומרגיש בטוח
4. זיכרון	___	**ד.** האנשים הקרובים אליי

19 חלק י"ט – חזרה מסכמת – בוחנים ידע כללי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה ימים אחרי יום הכיפורים חוגגים את הסיגד?

א) 30 יום ב) 50 יום ג) 70 יום ד) 100 יום

2. מה המילה אורית אומרת?

א) שם ההר ב) ספר התורה של הקהילה ג) בגד לבן ד) שם התפילה

3. מי מוביל את התפילה בסיגד?

א) הקס ב) השוטר ג) הרופא ד) הנגר

4. איפה נערכת היום התפילה המרכזית של הסיגד?

א) בתל אביב ב) בטיילת ארמון הנציב בירושלים ג) בחיפה ד) באתיופיה

5. מה קורה אחרי שיורדים מההר?

א) הולכים לישון מיד ב) שוברים את הצום, שרים ורוקדים ג) חוזרים לעלות להר שוב

ד) נשארים בשתיקה

6. דרך איזו מדינה עברו רבים מבני הקהילה בדרכם לישראל?

א) מצרים ב) סודן ג) תורכיה ד) יוון

7. באיזו שנה נחקק חוק חג הסיגד שהפך אותו לחג ממלכתי?

א) 1985 ב) 1991 ג) 2008 ד) 2015

8. מה פירוש המילה סיגד בשפת געז?

א) שמחה ב) השתחוות וסגידה ג) מסע ד) זיכרון

20 חלק כ' – חזרה מסכמת – כותבים וחושבים

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תארו במשפטים משלכם מה קורה על ההר ביום הסיגד.

2. בני ביתא ישראל שמרו על חלום ירושלים דורות רבים. על איזה חלום או מסורת שומרים במשפחה שלכם?

3. מסע הקהילה לישראל עבר דרך אתיופיה, סודן וישראל. למה לדעתכם המסע הזה היה קשה כל כך?

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר במילים שלי למה חוגגים את חג הסיגד?

האם אני יכול/ה לספר בסדר נכון מה קורה ביום החג, מההשכמה ועד הסעודה?

האם אני זוכר/ת לפחות שלוש מילים חשובות מהחג ואת פירושן?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀